

Internetconsultatie Wet verbetering aansluiting beroepsonderwijs – ROCvA-F

21-9-2023

Dit wetsvoorstel lijkt een belangrijke stap in de goede richting te zijn naar flexibilisering om enkele problemen aan te pakken die zich in de praktijk binnen de opleidingen. Per onderdeel van de wetswijzigingen roept de concept-wetswijziging wat vragen of opmerkingen op.

Punt 1

Binnen de wettelijke urennorm komt ruimte voor programmaonderdelen die de aansluiting beroepsonderwijs-arbeidsmarkt verbeteren. *Maar: aangezien er extra ruimte komt voor andere onderwijsactiviteiten vervalt de huidige mogelijkheid om af te wijken van de urennorm.*

Reactie

- *Als de mogelijkheid om af te wijken van de urennorm hierdoor vervalt, raken sommige van onze opleidingen in de problemen, bijvoorbeeld het Johan Cruijffcollege waar de urennorm wordt aangepast vanwege topsportactiviteiten. Dit zal ook zo zijn bij de andere instellingen.*
- Het initiatief om de urennormen in het MBO te heroverwegen en aan te passen, is teken van een proactieve benadering om het onderwijs te verbeteren en beter aan te laten sluiten bij de behoeften van studenten en de arbeidsmarkt. De verdeling voor BOT en BPV uren is een terugkerend thema bij opleidingen. De ruimte die dit wetsvoorstel geeft komt hierin van pas.
- Kortom: De mogelijkheid om af te wijken van de urennorm, mits aan bepaalde kwaliteitseisen wordt voldaan, lijkt een goede manier om maatwerk in het onderwijs mogelijk te maken en tegelijkertijd de kwaliteit te borgen.
- De implementatie vraagt om extra inzet van mensen die gefinancierd moeten worden, wil de uitvoering succesvol en tijdig zijn.

Punt 3

In het eerste studiejaar komt meer ruimte voor kennismaking met het werkveld voor die mbo-studenten die daar behoefte aan hebben.

Reactie: dit lijkt een logische aanpassing

Punt 4

Mbo-studenten met relevante leer- en werkervaring (bijv. havisten of volwassenen met werkervaring) kunnen een beroepsopleiding volgen waarin zij de programmaonderdelen die zij al beheersen, niet meer hoeven te volgen.

Reactie

- Teams zijn vaak enthousiast over het zoeken naar individuele leerroutes en flexibele onderwijsvormen, maar we zien vaak dat ze nog niet gesproken hebben met studenten om hun behoeften te peilen en de behoefte van het werkveld te verkennen.

- De basiskwaliteit van het onderwijs en examinering moet worden gewaarborgd voordat flexibilisering gestart kan worden. Nu zien we soms dat teams kiezen voor innovatie en flexibilisering als uitweg wanneer de basis niet op orde is.
- Standaarden voor flexibilisering moeten worden vastgesteld, bijvoorbeeld met betrekking tot instroom- en uitstroommomenten, studieduur en moduleopbouw.
- Ook voor de erkenning van leer- en werkervaring moeten standaarden komen, bijvoorbeeld en bij voorkeur door een landelijke EVC-voorziening in te richten obv landelijke richtlijnen waarmee de gelijkwaardigheid van een erkenning van leer- en werkervaring wordt geborgd (diplomawaarde).
- hier moet nog wel uitvoeringstechnisch handen en voeten aan gegeven worden; vrijstellen van een hele kerntaak kan al, vrijstellen van een deel nog niet. Het is onduidelijk of hier dan een landelijke invulling van komt.
- Individuele leerroutes en flexibilisering vereisen een andere invulling van mentoring en ondersteunende systemen om de voortgang van studenten te kunnen volgen.
- Individuele leerroutes en flexibilisering stellen hogere eisen aan differentiatievermogen van docenten en hogere eisen aan examenstandaarden. Dit vraagt een ontwikkeling en professionalisering van docenten, mentoren en examenbureaus.
- Er moet vooraf worden bekeken waar de grenzen en kansen in de processen en systemen zijn zodat de flexibilisering uitvoerbaar is en blijft. Flexibilisering voor een kleine groep studenten moet niet leiden tot extra (controle) werk voor alle studenten.
- De invoering van de "loopbaanbegeleidende leerweg" (lbl) en het stroomlijnen van diploma-erkenning lijken ook positieve stappen om het mbo-onderwijs beter af te stemmen op de behoeften van werkenden. Ook maakt deze wet het eenvoudiger om verkorte opleidingen te verantwoorden. Deze maatregel vraagt echter wel om financiering, is onze inschatting.

Punt 5

Mbo-instellingen bepalen voortaan zelf welke keuzedelen goed bij een beroepsopleiding passen.

Reactie

- De aanpassing van keuzedelen (loskoppeling van kwalificatiedossiers) is zeker welkom, bijvoorbeeld voor het aanbieden van college- of instellingsbrede keuzedelen
- Wendbaarheid in aanbod (niet voor gehele opleiding vastleggen) is naar ons idee wenselijk om in te kunnen spelen op ontwikkeling.

Punt 6

Mbo-studenten kunnen voordat zij een keuzedeel volgen, kiezen welk keuzedeel zij willen volgen en een eerder gemaakte keuze bijstellen.

Reactie

- De administratieve last en het aantal uur aan loopbaanbegeleiding zullen toenemen als meer studenten wisselen van keuzedeel. Dit moet goed worden uitgewerkt en ook hier rijst de vraag, wat voor financiering of technologische faciliteiten hier tegenover staan. Met een tekort aan ICT-ers is het voor leveranciers van pakketten lastig om wendbaar te zijn. Dit

moet worden meegenomen in de snelheid waarmee een school deze maatregel kan implementeren.

- De loopbaanbegeleiding zit in het begeleiden van studenten bij een passende keuze bij hun leerroute in de context van het leerproces, leervragen en persoonlijke ontwikkeling.

Punt 7

Mbo-instellingen krijgen meer ruimte om, niet-bekostigd, afzonderlijke onderdelen van een beroepsopleiding aan te bieden die passen bij de behoefte van werkenden, werkzoekenden en werkgevers;

Reactie

- Dit sluit aan bij eerdere punten, hoe borgen we de kwaliteit van het onderwijs van afzonderlijke onderdelen en op welke wijze leggen we dit vast.
- Om de aansluiting tussen het beroepsonderwijs en de arbeidsmarkt te monitoren, is een grondslag nodig om gegevens uit het schoolverlatersonderzoek, de inkomstenbelasting, de gemeentelijke uitkeringsgegevens en KvK-informatie te kunnen gebruiken voor het dashboard van het CBS.

Punt 8

Voorzien wordt in een behoefte aan informatieverschaffing en monitoring in het kader van het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs (NCO), gericht op het primair onderwijs en voortgezet onderwijs. De betreffende instellingen kunnen zich met rapportages uit het NCO goed blijven benchmarken en op basis daarvan werken aan kwaliteitsverbetering.

Reactie

- Wij missen het mbo bij de genoemde sectoren. In algemene zin advies aan OCW om steeds na te gaan hoe zij informatie kunnen verschaffen aan instellingen, die data bevat waar de scholen geen toegang toe hebben maar die wel meehelpt effecten van maatregelen of trends binnen de instelling te monitoren.